

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

UNDK01
VT18
Handledare: Tobbe Petterson

SKATTEVERKET + POLISMYNDIGHETEN

Myndighetsgemensam brottsbekämpning

Tony Pallon Feldskou

Abstract

Redan för nästan 100 år sedan insåg myndigheterna i USA att man genom myndighetsgemensamt arbete bäst bekämpade den grova organiserade brottsligheten. En av frontfigurerna i USA:s undre värld och ledaren för ett mycket kriminellt och våldsamt nätverk, Al Capone kunde till slut lagföras och då för ett skattebrott. Jag ville undersöka om sådant myndighetsgemensamt arbete finns i Sverige och i så fall hur länge det funnits samt hur det fungerar, särskilt samarbetet mellan Polismyndigheten och Skatteverket i region Syd.

Jag har läst rapporter och undersökningar om det befintliga samarbetet och upprinnelsen till det. Jag har intervjuat/samtalat med en person, som var med i förberedelsearbetet. Jag har också intervjuat fem personer som arbetar för Polismyndigheten och för Skatteverket i det myndighetsgemensamma underrättelsearbetet idag för att utröna hur det fungerar och om det finns hinder.

Svaret på mina frågor är att det existerar ett mycket väl fungerande underrättelsemässigt samarbete mellan många myndigheter i dag. Polismyndigheten och Skatteverket har ett mycket nära och bra samarbete i region Syd.

Nyckelord: Samverkan, brottsbekämpning, myndighetsgemensam

Antal ord: 6373

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering	1
1.2	Syfte	1
1.3	Avgränsning	1
2	Empirisk bakgrundsbeskrivning	3
2.1	Ekonomisk brottslighet	3
2.2	Myndighetsgemensam satsning.....	5
2.3	Lagstiftning	8
3	Metod	11
3.1	Urval.....	12
3.2	Intervjuarbetet	12
4	Teori	14
4.1	Lite historik	14
4.2	Omvärlden.....	16
4.2.1	Befintlig samverkan i några länder	16
4.2.2	Utmaningar och samverkansproblem.....	17
5	Analys och diskussion	19
5.1	Underrättelsemässigt samarbete mellan Polismyndigheten och Skatteverket	19
5.1.1	Intervjuerna	19
5.1.2	Svaren från intervjupersonerna	19
5.1.3	Sammanfattning av intervjupersonernas svar	24
6	Slutsatser	26
7	Källförteckning	30

1 Inledning

1.1 Problemformulering

Finns det ett fungerande underrättelsearbete i samverkan mellan Skatteverket och Polismyndigheten för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten?

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka förutsättningarna för ett samarbete utifrån det rådande regelverket som myndigheterna omfattas av och som kan appliceras på underrättelsearbete vid bekämpning av grov organiserad brottslighet. Regelverket bildar ramen för ett samarbete. Syftet är också att undersöka hur de personer som arbetar på Polismyndigheten och Skatteverket med grov organiserad brottslighet upplever samarbetet.

1.3 Avgränsning

Det finns samarbete i bekämpningen av den grova organiserade brottsligheten mellan flera olika myndigheter. Jag har valt att undersöka samarbetet mellan Polismyndigheten och Skatteverket därför att jag tycker att den samverkan är intressant och för att det var dessa två myndigheter som inom FBI i USA startade ett myndighetsgemensamt arbete för nästan 100 år sedan.

Jag har koncentrerat mig på att undersöka hur samarbetet mellan Polismyndigheten och Skatteverket fungerar i region Syd. Jag har inte undersökt hur samarbetet fungerar på nationell nivå.

2 Empirisk bakgrundsbeskrivning

2.1 Ekonomisk brottslighet

I Jarlsviks och Karpatys rapport från 1998, ”Ekonomisk brottslighet – ett framtida forskningsområde?”¹, nämner de hur Internationella ekobrottsgruppen (Ds 1997:51 Internationella ekobrott) definierar vad som räknas till ekonomisk brottslighet.

”Bedrägerier mot näringslivet, brottslighet som riktar sig mot banker eller andra finansiella institutioner eller mot statskassan (finansiell brottslighet), brottslighet som riktar sig mot EUs budget (smuggling, transitbrottslighet och fusk med bidragssystemet), brottslighet som bygger på användning av modern informationsteknik (IT-brottslighet), miljöbrott, brott mot immateriella rättigheter såsom varumärkesintrång (counterfeiting), brottslighet som utövas av kriminella organisationer (organiserad brottslighet), korruption, penningtvätt och investeringar av kriminella vinster i legal näringsverksamhet.”

I rapporten skriver Jarlsvik och Karpaty också att ”Samhällsekonomiska kostnader för ekonomiska brott kan emellertid fastställas om man utgår från ett rent fiskalt perspektiv och räknar ut de dödviktstkostnader som drabbar ”ärliga” medborgare, som får betala extra skatt för att kompensera det bortfall som uppstått på grund av ekonomisk brottslighet [...]”

(Citaten: Jarlsvik, Heléne och Karpaty, Patrik, 1998, Ekonomisk brottslighet – ett framtida forskningsområde? sid 25)

År 2002 gjordes en omvärldsanalys om samhällstrender och brottspåverkan vid dåvarande Länskriminalpolisens underrättelserotel vid Polismyndigheten i Skåne.

¹ Jarlsvik, Heléne och Karpaty, Patrik, 1998, Ekonomisk brottslighet – ett framtida forskningsområde? sid 5

Analysen gjordes på lång och kort sikt. I denna konstaterar man att "Dagens samhälle liksom morgondagens samhälle kommer att präglas av de senaste årens genomgripande förändringar på teknikens, ekonomins och politikens områden."² Redan då reflekterade Polisen över hur den ekonomiska brottsligheten utvecklades.

I rapporten "Gå på pengarna" redovisar Brottsförebyggande rådet sin utredning om ekonomisk brottslighet. Inledningsvis konstaterar man:

"Segervissa tullare med hundar som stolt poserar vid travar med plastinpackad narkotika. Bilder av poliser som flankerar bord överfyllda med beslagtagna pistoler, avsågade hagelgevär och närstridsknivar. Lika trofébetonade tecken på framgång är presentationer med tabeller över utdömda fängelseår efter den senaste satsningen mot brottsligheten.

I dag har dessa bilder kompletterats med nya sätt för myndigheterna att visa framfötterna (Brå 2011:4). Nu är det inte enbart mängden narkotika, vapen eller fängelseår som räknas, utan även penningbelopp. "Hur mycket?", är en fråga som ställs angående pengar och annan egendom som myndigheterna lyckats ta från olika kriminella aktörer (Korsell 2012). Kanske är det mera träffande att skriva "lyckats ta tillbaka från". Att lägga beslag på pengar, bilar, motorcyklar, lyxklockor och guldkedjor samt annan egendom som trätt i stället för brottsutbytet – får en närmast symbolisk innebörd där kriminella personer tvingas lämna det de en gång stulit, rånat eller lurat till sig.

Kronofogdemyndigheten och Skatteverket har förvisso alltid tänkt i ekonomiska termer. För dessa myndigheter var "go for the money" knappast något nytt." (Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 9)

² Dejde, Annika, Omvärldsanalys – samhällstrender och brottspåverkan, ALM-492-11449

2.2 Myndighetsgemensam satsning

”Polisen utgör en del av en kedja av flera myndigheter som hanterar brottslig verksamhet.”³

Svensk polis har genomgått flera omorganisationer under de senaste åren. 1994 genomfördes en sådan och i samband med denna bildades länskriminalavdelningar vid de då 21 polismyndigheterna. Vid dessa länskriminalavdelningar inrättades kriminalunderrättelserotlar, som hade till uppgift att bland annat identifiera hotande kriminalitet och ordningsstörningar samt att avslöja kriminella organisationer eller andra kriminella aktörer. Kriminalunderrättelseverksamheten skulle också vara ett stöd för den brottsförebyggande verksamheten. Dess primära uppgift var att förse myndighetsledningen med underlag för mer övergripande och långvariga beslut om inriktning av polisverksamheten gällande brottsförebyggande verksamhet. Sådan verksamhet bygger till stor del på samverkan och samförstånd med andra myndigheter, organisationer och enskilda.⁴

Per Qvarnström, Skatteverket var med då man i Göteborg startade upp ett projekt om myndighetsgemensamt arbete år 2006. Jag intervjuade honom för att få mer om detta projekt. Han berättar, att redan 2004 fanns tankarna på ett sådant arbete i ”Samverkansorganet mot ekonomisk brottslighet”. Man gav ett antal chefer, som arbetade med ekonomisk brottslighet, i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att öka samverkan på kriminalunderrättelseområdet genom att skapa ett lokalt underrättelsecenter där brottsbekämpande myndigheter kunde bereda underrättelseinformation. Efter att ha inhämtat synpunkter från de medverkande myndigheterna, lade man ett förslag. I juni 2005 undertecknades en överenskommelse av myndighetsrepresentanterna för de brottsbekämpande myndigheterna i Västra Götaland. Det var representanter för Länsstyrelsen, Polismyndigheten, Tullverket, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Åklagarmyndigheten. Man var överens om att starta

³ En sammanhållen svensk polis, SOU 2012:13, sid 343

⁴ Rikspolisstyrelsen, Kriminalunderrättelseverksamhet, RPS Rapport 1994:5, sid 9 och 24

ett projekt, Lokalt underrättelsecentrum, som skulle pågå i 3 år. Även myndighetsrepresentanter från Halland var med i projektet. Projektet besöktes vid flera tillfällen av personal från justitiedepartementet samt också av dåvarande justitieministern. Qvarnström säger, att projektet i Västra Götaland är upprinnelsen till att inrättandet av regionala underrättelsecentrum fanns med i regeringsbeslutet om en myndighetsgemensam satsning mot den grova organiserade brottsligheten år 2008.

I försätsbladet till en promemoria som publicerades i maj 2008, ”Nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten” kan man läsa att regeringen under hösten 2007 initierade en kraftsamling för att komma till rätta med den grova organiserade brottsligheten i Sverige.⁵ Efter beslut bildades en styrgrupp under Justitiedepartementet. Intentionen var att garantera att den kommande mobiliseringen mot denna typ av brottslighet skulle få ett brett och varaktigt genomslag.⁶ Justitieminister Beatrice Ask fattade den 20 december 2007 beslut om att sex experter på området tillsammans skulle formulera förslag på åtgärder som fundament till en mer effektiv och permanent stridsföring mot den grova organiserade brottsligheten. Det är dessa experters utredning som ledde till denna promemoria.

Med promemorian som underlag beslutade regeringen den 17 juli 2008 att ge Rikspolisstyrelsen tillsammans med Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket uppdraget att garantera en slagkraftig och uthållig verksamhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten.⁷ Och i början av 2009 undertecknades överenskommelsen om den myndighetsgemensamma satsningen mot den grova organiserade brottsligheten,⁸ kallad för GOB-satsningen. Satsningen inleddes den 1 juli 2009. Den hade då en organisation bestående av Samverkansrådet, Operativa rådet, Sekretariatet för Samverkansrådet och Operativa rådet, Nationellt underrättelsecentrum, sju

⁵ Nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten, Ds 2008:38

⁶ Justitiedepartementet, Regeringsbeslut Ju 2008/5776/PO

⁷ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Polismyndigheten, A578.215/2017

⁸ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2016, Polismyndigheten, A478.603/2016, sid 3

styrgrupper med åtta regionala underrättelsecenter och åtta aktionsgrupper. Satsningen utökades så småningom till att även inkludera Försäkringskassan (år 2010), Migrationsverket (år 2013) och Arbetsförmedlingen (år 2014).⁹ Under 2017 har ytterligare nio myndigheter involverats i satsningen mot organiserad brottslighet. Dessa är: Bolagsverket, Centrala Studiestödsnämnden, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och omsorg, Pensionsmyndigheten, Statens Institutionsstyrelse, Transportstyrelsen och Länsstyrelsen i Stockholms län.¹⁰

Rikspolischefen Anders Thornberg är ordförande i Samverkansrådet. Han uttrycker i rapporten ”Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017” att ”samverkan mellan myndigheter mot organiserad brottslighet har blivit viktigare än någonsin och är den enda vägen, då ingen myndighet klarar av att hantera utmaningarna ensam.” Han säger också: ”Vi har i flera fall konstaterat att när myndigheterna koordinerat riktar sina resurser mot gemensamma mål så når vi framgång mot brottsfenomenen och kriminella nätverk. När lagföring kombineras med säkring av ekonomiskt brottsutbyte och andra kraftfulla åtgärder från myndigheterna så ökar trycket mot den organiserade brottsligheten”¹¹

Sedan januari 2017 finns det också riktlinjer för att kunna hantera brottsbekämpning även mot lokalt organiserad brottslighet. I det myndighetsgemensamma uppdraget ingår ett tydligt lokalt fokus och man har tagit fram en modell för nationell operativ helhetssyn. Detta har fört med sig att många fler myndighetsgemensamma insatser genomförs och att kunskapen om organiserad brottslighet och omfattningen av denna har ökat vid myndigheterna.¹² Satsningen har också medfört att myndigheterna har utvecklat sina respektive nätverk och formerna för återkommande möten.¹³ Överlag har informationsutbyte mellan myndigheter ökat.¹⁴

⁹ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2016, Polismyndigheten, A478.603/2016, sid 3

¹⁰ Myndighetsgemensamt arbete mot grov- och organiserad brottslighet, sammanställning, Polisen region Syd

¹¹ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Polismyndigheten, A578.215/2017, sid 1

¹² Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Slutredovisning, Ju2015/09350/PO, sid 3

¹³ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Slutredovisning, Ju2015/09350/PO, sid 12

¹⁴ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Slutredovisning, Ju2015/09350/PO, sid 16

Det finns fortfarande utmaningar som man eventuellt skulle kunna komma tillrätta med om fler myndigheter skulle ingå i det gemensamma brottsbekämpande arbetet. Ett exempel är angrepp mot välfärdssystemet, t ex pensions- och studiestödssystemet.¹⁵

I Polismyndighetens rapport ”Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2018-2019” beskriver man ännu en utmaning. Denna utmaning är att omsätta den ökade kunskapen, som samverkan gett för att få en myndighetsgemensam förmåga att agera. Dessutom består utmaningen i att varje myndighet ännu mer ska agera utifrån sitt uppdrag.¹⁶

2.3 Lagstiftning

Polisen följer sedan 1984 en lag, som säger att man ska samarbeta med åklagarmyndigheten och andra myndigheter och organisationer. Detta ska man göra när deras verksamheter berör polisverksamheten.¹⁷

Med gällande sekretesslagstiftning är det svårt att i allmänhet dela information mellan myndigheter såväl som mellan företag. Men myndighetssamarbete fungerar bra utefter nu gällande lagstiftning. Vi har idag två lagar som sätter ramarna för det myndighetsgemensamma arbetet. Dessa är Förordning om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet (SFS 2016:775) även kallad LUS och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) även kallad OSL.

¹⁵ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Slutredovisning, Ju2015/09350/PO, sid 15

¹⁶ Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2018-2019, sid 21

¹⁷ En sammanhållen svensk polis, SOU 2012:13, sid 76

LUS gäller för Försäkringskassan, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Migrationsverket, Polisen, Skatteverket, Säkerhetspolisen och Tullverket samt för Arbetsförmedlingen, Finansinspektionen, Pensionsmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten (när de bedriver polisiär verksamhet). Myndigheterna har en skyldighet att lämna uppgifter till någon av de andra myndigheterna om den mottagande myndigheten behöver uppgiften och inte övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Uppgiften ska behövas för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som är av allvarlig eller omfattande karaktär och bedrivs i organiserad form eller systematiskt av en grupp individer, dvs. i princip ska det handla om att bekämpa (grov) organiserad brottslighet. Ett krav är att det ska finnas ett beslut om samverkan. Det krävs också att uppgifterna ska behövas för att den mottagande myndigheten ska kunna delta i samverkan. Däremot ska uppgifter av särskilt känslig art inte lämnas ut om det inte föreligger mycket starka skäl att lämna ut dem. Känslig uppgift är exempelvis ras, etnicitet, hälsa, sexualitet, vissa arbetsmetoder och arbetssätt.

LUS trädde i kraft den 15 augusti 2016. Efter det har flera myndigheter anpassat sig till det nya rättsläget och uppdaterat både arbetsordningar och styrdokument.

OSL gäller för alla myndigheter. Enligt generalklausulen (10 kap. 27 § OSL) får en uppgift lämnas till en annan myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda. Denna lagen ger en möjlighet till att dela uppgifter. Till exempel kan uppgifter ur en förundersökning lämnas ut i enskilda fall med stöd av generalklausulen. Detta kan ske efter en noggrann avvägning mellan det intresse som omfattas av sekretesskyddet och intresset av att uppgiften lämnas ut. Generalklausulen är endast tillämplig i förhållande till andra myndigheter. En intresseavvägning måste göras i varje enskilt fall och noga dokumenteras. En uppgift ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Enligt LUS har alltså särskilt utpekade myndigheter en skyldighet att lämna ut uppgifter till de andra myndigheterna utpekade myndigheterna om de uppställda

kraven för detta uppfylls. OSL ger alla myndigheter en möjlighet att lämna ut uppgifter till annan myndighet om de uppställda kraven för detta uppfylls.

I underrättelsearbetet finns fortfarande utmaningar när det gäller att dela uppgifter vid samarbete med andra länder.¹⁸

¹⁸ Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017, Slutredovisning, Ju2015/09350/PO, sid 13

3 Metod

För att sätta mig in i vad myndighetsgemensamt arbete är, har jag läst ett antal av Polismyndighetens rapporter om "Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten". Mer kunskap har hämtats ur rapporterna "Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet" och "Gå på pengarna" (Brå) samt ett antal experters redovisning till justitieministern (2008) angående sin syn på myndighetsgemensamt arbete. Ett betänkande av Polisorganisationskommittén "En sammanhållen svensk polis" har gett inblick i hur polisen tänker arbeta tillsammans med andra myndigheter och organisationer i framtiden. Vidare har jag läst Henrik Höjers bok om Al Capone som beskriver myndigheters samarbete kring brottsbekämpning.

Förutom kunskapsinhämtning i ovanstående litteratur har jag valt att göra uppsatsen utifrån en kvalitativ metodansats med intervjuer. "Kvalitativa undersökningar karakteriseras av att man försöker nå förståelse för livsvärlden hos en individ eller en grupp individer." (Hartman 2004). Med denna metod försöker jag förstå hur de intervjuade personerna upplever sin livsvärld i detta sammanhang, sin situation som utgör deras arbetsplats. Med ett hermeneutiskt synsätt, försöker man inte begripa intellektuellt hur saker är, utan istället är man intresserad av att förstå hur saker tolkas eller uppfattas av individen. De intervjuades berättelser kan man hänföra till den forskning som talar om berättelsen och berättandet som en kunskapsform, ett tvärvetenskapligt forskningsområde som benämns narrativa studier (Johansson, Anna 2005. s 147, 244)

Jag har också haft samtal med Per Qvarnström, Skatteverket Göteborg. Qvarnström var med i det initiala arbetet, som senare blev embryot till myndighetsgemensamt arbete i Sverige. Detta arbete startades upp år 2004.

3.1 Urval

För att få vetskap om hur tjänstemän vid respektive myndighet upplever samarbetet med eventuella svårigheter, har jag intervjuat sammanlagt fem medarbetare med nyckelpositioner, vad gäller myndighetsgemensam brottsbekämpning, vid Polismyndigheten och Skatteverket i region Syd. Fyra av de intervjuade tjänstgör som handläggare, två vid varje myndighet. En intervjuperson är samordnare vid Regionalt underrättelsecenter (RUC). RUC är lokalmässigt placerad i Rättscentrum i Malmö och organisatoriskt underställd Polisens underrättelsetjänst. RUC består av handläggare från flera av de samverkande myndigheterna.

Urvalet av respondenter för intervjuerna har jag gjort ur den lilla grupp personer som arbetar med just denna specifika inriktning, underrättelsearbete i samverkan, och dessa har jag haft personlig kännedom om. Deras upplevelser och erfarenheter av samarbetet kommer att ge mig en kunskap, tillsammans med det skriftliga material från olika myndigheter jag gått igenom. Utifrån denna sammanlagda kunskap kan jag göra en tolkning av om det finns ett fungerande underrättelsearbete i samverkan mellan Polismyndigheten och Skatteverket.

3.2 Intervjuarbetet

Jag har valt en strukturerad intervju där respondenterna fått frågorna skriftligt för att i sin egen takt kunna tänka igenom frågorna och svara på dessa. Det har varit nödvändigt utifrån deras arbetssituation att anpassa intervjun till dem. Vid intervjuerna har jag följt de forskningsetiska regler som finns, att deltagandet är frivilligt, anonymitet kan garanteras, syftet med intervjun är förklarat, vem får tillgång till resultatet etc (Kvale/Brinkman sid 86-97).

De frågor jag formulerat till respondenterna har varit ganska konkreta men med utrymme att lägga sin egen tolkning i vad t ex ”svårigheter, möjligheter, utmaningar och optimalt samarbete” betyder för respektive respondent. Här hade naturligtvis

varit möjligt att få ut mer av respondenterna, följdfrågor, om jag som intervjuare suttit framför dem. Urvalet av respondenter blev endast män, eftersom det endast är män som arbetar i gruppen för samverkan mellan myndigheterna. Hade någon av respondenterna varit kvinna, kanske dennas svar på frågorna blivit annorlunda. Anna Johansson(s. 183) beskriver i sin bok mäns och kvinnors olika samtalsstilar utifrån Doborah Tannens studier, där män har mer fokus på att berätta om saker och händelser, medan kvinnor mer koncentrerar sig på relationer mellan människor, s.k. report-talk respektive s.k. rapport-talk.

Samverkan mellan polismyndigheten och skatteverket har pågått under relativt lång tid medan samverkan med andra myndigheter inte pågått lika länge. Resultatet av frågorna kunde därför blivit annorlunda om uppsatsen inriktat sig på fler myndigheter och därmed andra respondenter. Frågorna i sig bör utan vidare kunna riktas till även andra samverkansmyndigheter.

4 Teori

4.1 Lite historik

Den grova organiserade brottsligheten är och har historiskt sett varit den största utmaningen för rättsväsendet. Att kunna lagföra den eller de högst uppsatta i organisationernas inbördes hierarkiska ordning är något polisväsende världen över nästan ständigt gått bet på. De få gånger man lyckats har det skett i nära samarbete med någon av de andra rättsvärdande myndigheterna.

Ett exempel på ett lyckat samarbete ägde rum för nästan 100 år sedan. Under 1920-talet ökade kriminaliteten i USA drastiskt. Samtidigt dömdes färre och färre personer till fängelse.¹⁹²⁰ Under denna tidsepok härjade Al Capone och andra gangsterkungar i USA. De gjorde sig skyldiga till hundratals mord, skattebrott, korruption m.m. ”Förr i tiden fanns en brottets geografi. Alla stora städer hade sina kvarter där skurkarna samlades i spelhålor och salooner. Men den nya kriminaliteten är här, där, överallt.” konstateras i en tidningsartikel från 1928.²¹ Till slut blev det de federala myndigheterna som fick till uppgift att komma till rätta med denna problematik.²² Den 24 april 1930 tillkännagav Chicago Crime Commission en promemoria där man pekade ut 28 stycken ’public enemies’. Nummer ett i denna promemoria var Al Capone. I promemorian förklarade man att dessa 28 personer borde lagföras. Kommissionen menade, att man skulle titta på alla typer av brottslighet dessa kriminella ägnade sig åt för att utröna vad vilken typ av brott man skulle kunna ha framgång med i sin strävan att lagföra. Som exempel

²⁰ Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen, sid 227

²¹ Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen, sid 226

²² Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen, sid 13

på brottslighet nämndes skattebrott.²³ Trots stora polisiära insatser hade man inte lyckats döma någon av gängledarna för mer än för enklare brott. Al Capone hade tidigare blivit dömd till ett kortare fängelsestraff för olaga vapeninnehav.²⁴ 1931 kunde till slut Al Capone dömas till 11 års fängelse för just skattebrott.²⁵

I Brås rapport kan man också läsa att Skatteverket uppskattade att år 2008 kostade skattebrotten samhället över 100 miljoner kronor. Den organiserade brottsligheten världen över beräknades samma år omsätta ca 870 miljoner dollar om året. Det motsvarade 1,5 procent av världens samlade bruttonationalprodukter enligt FN-organet UNODC (UN Office for Drugs and Crime).²⁶ Brå fastslår att ”såväl svensk som internationell forskning betonar att ekobrott innebär större vinster än traditionell brottslighet som narkotikabrott, häleri eller människohandel” (Brå-rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 37).

Brå anser att de brottsbekämpande myndigheterna bör kunna dela relevant underrättelseinformation utan att hindras av sekretess. Man hänvisar till Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 10 kap.27§ kan användas.²⁷ I bekämpningen av ekonomisk brottslighet är det en fördel om man kan arbeta med så många samverkansparter som möjligt.²⁸ Brå ser att det vid samverkan är resursbristen hos de olika myndigheterna ett problem.²⁹

Brå gör också en reflektion gällande medias eventuella påverkan på denna typ av brottslighet: ”När åtal är väckt och rättegången snart är ett faktum har man via media möjlighet att stärka de inblandade myndigheternas varumärke gentemot samhället genom att visa på förmåga att få de misstänkta gärningsmännen dömda för brott samt att visa på förmåga att återta brottskapitalet. En bieffekt kan förhoppnings även bli att man minskar nyrekryteringen genom att visa på den oglamorösa sidan av kriminalitet och genom att minska värdet på de kriminella organisationernas varumärke” (Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 92).

²³ Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen, sid 294

²⁴ Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen, sid 280

²⁵ Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen, sid 327

²⁶ Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 13

²⁷ Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid, 83

²⁸ Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 87

²⁹ Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 90

Det regionala underrättelsecentrumet i region Syd har gjort en sammanställning över resultatet av de samverkande myndigheterna i regionens arbete under 2017. Tillsammans har de återkrav, utmätta fodringar och eftertaxeringar på sammanlagt 127527906 kronor varav Skatteverket står för 25789580 kronor. Resultatet av Polisens arbete var 7 domar, ca 13 års näringsförbud och ca 45 års fängelse.³⁰

4.2 Omvärlden

4.2.1 Befintlig samverkan i några länder

Vissa länder i Europa har sedan flera år tillbaka särskilda myndighetsgemensamma organisationer för bekämpningen av den organiserade och gränsöverskridande kriminaliteten.

Irland har sedan 1996 en särskild myndighet för att konfiskera egendom och pengar som kommer från den organiserade brottsligheten. Myndigheten heter Criminal Assets Bureau och är en av föbeelderna för den tillgångsinriktade brottsbekämpningen.³¹

I Holland finns Fiscale Inlichtingen- en Opsporings-dienst (FIOD). FIOD är den enda myndighet som gör brottsutredningar gällande holländska skatter och tulladministration. Samarbetet startade 1999 och har sedan utvecklats. År 2013 startades bland annat kampen mot den organiserade brottsligheten upp.

³⁰ Myndighetsgemensamt arbete mot grov- och organiserad brottslighet, sammanställning, Polisen region Syd

³¹ Brå rapport 2014:10 Gå på pengarna, sid 11

År 2006 startade England och Wales upp sin organisation 'Serious and Organised Crime Agency' (SOCA). År 2013 övergick denna organisation i en nationell myndighet med landsomfattande ansvar, 'National Crime Agency' (NCA).³²

4.2.2 Utmaningar och samverkansproblem

För att maximera ett myndighetsgemensamt arbete krävs en tillåtande lagstiftning och ett statskick, som inser utmaningen. Man kan se regeringsbeslut som rationella, informerande och värdemaximerade. Men regeringars beslut bygger på halv-feodala organisationer som inte alltid arbetar tillsammans. Varje organisation har sina uppgifter, rutiner och problem att lösa. Alla organisationer har sin uppgift men regeringen måste samordna. Varje organisation måste veta exakt vad deras roll är och vilka förväntningar de andra organisationerna har på dem.³³

Ett exempel på en administration med stor komplexitet är den brittiska. Den brittiska administrationen utvecklades under århundraden med försök att rationalisera och omorganisera regeringsmaskineriet och systemet fortsätter att reformera.³⁴ Även i USA är ansvaret för byråkrati mycket komplicerat. Den typiske tjänstemannen rapporterar både till kabinettens avdelningar, eller någon annan tjänsteman i den verkställande grenen, och till kongressen och dess kommittéer. USA har också ett mer utvecklat administrativt lagsystem än många andra länder.³⁵

Den svenska offentliga byråkratin är stor jämfört med andra industriella demokratier och är i allmänhet ganska kompetent. Även om Sverige har en samlad regering så finns det en lång tradition med frihet för varje myndighet.³⁶

När det gäller underrättelsearbete måste det finnas förtroende mellan de som arbetar med det. Detta är en avgörande förutsättning för att organisationen ska fungera

³² En sammanhållen svensk polis, SOU 2012:13, sid 246-247

³³ Allison, Graham T, 1971, Essence of decision, sid 67-68

³⁴ Peters, B. Guy, 2010, The politics of bureaucracy, sid 129

³⁵ Peters, B. Guy, 2010, The politics of bureaucracy, sid 139

³⁶ Peters, B. Guy, 2010, The politics of bureaucracy, sid 136

korrekt. Att skapa förtroende tar tid. Förutom tilliten är det också nödvändigt för alla att veta vem som behöver vad, när och varför. Det är också viktigt att personalen är samlokaliserade. Då finns möjlighet till frågor och diskussioner samt feedback. Att arbeta i närheten av varandra ger också förutsättningar för att förstå graden av säkerhet eller osäkerhet i underrättelserapporten. Därför är det viktigt att ta itu med problem relaterat till förtroende.³⁷

³⁷ Persson, Gudrun, 2013, Fusion Centres – Lessons Learned, sid 11-12

5 Analys och diskussion

5.1 Underrättelsemässigt samarbete mellan Polismyndigheten och Skatteverket

5.1.1 Intervjuerna

Intervjupersonerna fick tre frågor av mig. De skulle sedan svara på dessa skriftligt, vilket de också gjorde.

Frågorna var:

- Vilka svårigheter ser du i samarbetet mellan Polisen och Skatteverket vad gäller att dela underrättelseinformation?
- Vilka möjligheter respektive utmaningar ser du för framtida samarbete mellan dessa myndigheter?
- Vad anser du behövs för att detta samarbete skulle fungera optimalt?

Jag har kopierat in svaren, exakt så som jag fick dem, i detta dokument men uteslutit intervjupersonernas namn och titel. Dessa uppgifter kan jag redovisa vid begäran om det.

5.1.2 Svaren från intervjupersonerna

Svar från en handläggare vid Skatteverket

- Vilka svårigheter ser du i samarbetet mellan Polisen och Skatteverket vad gäller att dela underrättelseinformation?

”Svaret får delas upp i två delar.

1. Överföring av underrättelseinformation mellan myndigheterna

Här ser jag inget problem. I normalfallet (bekämpandet av allvarliga brott) borde generalklausulen vara tillämplig. Vid mera komplicerade ärenden kan LUS vara en lämplig samarbetsform där parterna är skyldiga att lämna information.

2. Överföring av information ur skattedatabasen till Polismyndigheten.

SBE har direktåtkomst till Skattedatabasen. Informationen i databasen är insamlad för beskattningsändamål. SBE kan endast söka efter information i databasen för att bekämpa brottslighet som förekommer i SBE:s brottskatalog. Enligt rättslig expertis kan därför SBE endast söka efter informationen i databasen under förutsättning att SBE har, eller med anledning av innehållet i förfrågan får, ett ärende. Annorlunda uttryckt; om Polismyndigheten begär uppgifter som förekommer i skattedatabasen, t.ex. vem som X har som arbetsgivare, hjälper det inte att rekvisiten i generalklausulen är uppfyllda. Begäran måste även innehålla sådan information som gör att SBE kan starta ett ärende (såvida inte ett ärende redan finns på vederbörande) annars får inte SBE söka i skattedatabasen. Exakt vad som menas med ett ärende och hur man kan veta om man har ett ärende innan man eftersökt den efterfrågade informationen är höljt i dunkel. (Själv lutar jag åt att man omöjligt kan veta om ett ärende kan startas upp utan att hämta information i databasen. Har jag sedan hämtat informationen och det visar sig att ett ärende inte kan startas, då har jag lyft ut informationen ur databasen och borde därför kunna överlämna denna med stöd av generalklausulen.) ”

Vilka möjligheter respektive utmaningar ser du för framtida samarbete mellan dessa myndigheter?

”I dag finns ett etablerat informationsutbyte mellan SBE och Polisens underrättelsetjänst där informationsflödet i första hand hanteras av respektive myndighets ”deskar”. Samarbetet borde dock kunna öka och framför allt

förekomma i form av LUS t.ex. i ärenden där både skattebrott och bidragsbrott förekommer.”

Vad anser du behövs för att detta samarbete skulle fungera optimalt?

”Det är känt att den organiserade brottsligheten allt mer ägnar sig åt olika former av bidragsbrott. En följd av dessa brott är ofta även skattebrott. För att brotten inte ska ”hamna mellan stolarna” bör ett ökat samarbete ske mellan SBE och Polismyndigheten (samt EBM). Därför krävs en ökad kunskap hos båda myndigheterna om möjligheterna att samarbeta kring ärenden som ”överlappar” varandra.

LUS= Lagen(2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet.”

Svar från en handläggare vid Skatteverket

- Vilka svårigheter ser du i samarbetet mellan Polisen och Skatteverket vad gäller att dela underrättelseinformation?

”I mitt RUC-arbete som sker inom LUS-lagstiftningen (Lag (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet) **ska** vi dela information.

Det enda problem som jag har stött på är när Polisen har haft en pågående förundersökning och de av olika skäl inte har velat lämna ut information. Men detta är ju helt naturligt.”

- Vilka möjligheter respektive utmaningar ser du för framtida samarbete mellan dessa myndigheter?

”Redan nu har vi ett bra samarbete och jag ser inga problem i framtiden.”

- Vad anser du behövs för att detta samarbete skulle fungera optimalt?

”LUS-lagstiftningen gav oss ett optimalt samarbete. Det hade varit något enklare om vi hade haft våra underrättelseregister i samma system men annars ser jag inga som helst problem i vårt RUC-samarbete.”

Svar från en handläggare vid Polismyndigheten

”Här kommer mitt svar på aktuell frågeställning:

Jag jobbar myndighetsgemensamt som handläggare inom RUC Syd (Regionalt underrättelsecentrum), även Skatteverket ingår i detta samarbete, inom RUC samarbetet använder vi och av ”Generalklausulen” 10:27 i offentlighets och sekretesslagen som gör det möjligt för oss att utbyta information mellan deltagande myndigheter och detta fungerar bra även i informationsutbytet med Skatteverket så i denna del ser jag inga svårigheter. I de fall det krävs informationsutbyte mellan myndigheter utanför RUC samarbetet finns möjligheter att tillämpa Lag 2016:774 om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet, inte heller här ser jag några svårigheter att dela information mellan bl.a. polisen och skatteverket.”

Svar från en handläggare vid Polismyndigheten

”Jag har inte mer att tillägga utöver det Per skrivit till dig.

Det är den lagstiftningen vi har att rätta oss efter och utbytet av underrättelseinformation fungerar bra mellan polisen och Skatteverket.”

Svar från en samordnare vid Regionalt underrättelsecenter, Polismyndigheten, region Syd

”Samverkan underrättelsemässigt mellan Polis och Skatteverket”

1. Vilka svårigheter ser du i samarbetet mellan Polisen och Skatteverket vad gäller att dela underrättelseinformation?

”Här ska man skilja på skatteverkets två brottsbekämpande delar, Skattebrottsenheten (SBE) som är underrättelsestyrt och finns representerad i RUC. Här fungerar informationsutbytet väldigt bra och vi där styrs av LUS 2016:774 och

LUS 2016:775 (se bifogat). Innan LUS tillämpade RUC "Generalklausulen" 10:27 i Offentlighets- och sekretesslagen.

Den andra delen är skatteverkets Fiskala avdelning (jämför polisens FU). Här gäller samma regler som för polisen, nämligen att informationen måste "tvättas" innan den kan lämnas ut, för att skydda källor. Här finns en okunskap i båda myndigheterna om hur/vilken information från underrättelsetjänsten som kan ingå i förundersökning."

2. Vilka möjligheter respektive utmaningar ser du för framtida samarbete mellan dessa myndigheter?

"I RUC sammanhang fungerar samarbetet och delning av information bra. Det arbete har pågått sedan 2009 då det blev reglerat i regeringsuppdrag.

Utmaningar är som vanligt vilka olika tolkningar myndigheternas rättsavdelningar gör. Polisens rättsavdelning (Yvette Glantz) har gjort en väldigt bra konsekvensbeskrivning av den nya LUS-lagen (se bifogat)."

3. Vad anser du behövs för att detta samarbete skulle fungera optimalt?

"RUC Samarbetet underrättelsemässigt fungerar nästintill optimalt mellan polis och SBE. Allt samarbete bygger på ömsesidigt förtroende, fungerande kontaktvägar och förståelse/kunskap för uppdraget och lagstiftning. Det som saknas är kompatibla databaser för digitalt informationsutbyte. Det hade varit en fördel om underrättelseverksamheterna haft samma digitala analysverktyg/databas. Det hade påtagligt effektiviserat underrättelseverksamheten mellan olika myndigheter."

5.1.3 Sammanfattning av intervjupersonernas svar

Resultatet av undersökningen visar att det underrättelsemässiga samarbetet och delning av uppgifter mellan Polismyndigheten och Skatteverket fungerar bra. Med stöd av lagarna Förordning om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet (SFS 2016:775) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) kan myndigheterna få insyn i varandras uppgifter om det behövs i ett specifikt ärende. Det finns dock utmaningar i detta. Mycket är beroende av hur de respektive myndigheternas rättsavdelningar gör tolkningar. Men hittills har det gått bra. Dock kan en av handläggarna vid Skatteverket se att det ibland är svårt att få ut uppgifter från Polisen när dessa haft en pågående förundersökning.

Enligt en av de två handläggarna vid Skatteverket använder man sig mest av generalklausulen i Offentlighets och sekretesslagen där man öppnat för att man får dela uppgifter. I enstaka fall använder man sig av Förordning om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet där fastslår att man ska lämna ifrån sig uppgifter. De båda handläggarna vid Polismyndigheten är av samma uppfattning.

Samordnaren för Regionalt underrättelsecenter kan se att samarbetet bygger på förtroende, fungerande kontaktvägar samt förståelse och kunskap om lagstiftningen.

Intervjupersonerna ser inga svårigheter i rubricerade samarbete.

Samtliga intervjupersoner tycker att samarbetet fungerar mycket bra idag och kan inte se några utmaningar. En handläggare vid Skatteverket anser att man bör utöka till att också arbeta tätt med olika slags bidragsbrott. Handläggaren anser också att man bör öka samarbetet med Ekobrottsmyndigheten.

Samordnaren ser en utmaning i att det är de olika myndigheternas respektive rättsavdelningar som gör tolkningar inför att lagstiftningen ska användas.

Tre av de fem intervjupersonerna anser att nästa steg bör bli att ha gemensamma eller konvertibla databaser. Detta hade väsentligt effektiviserat samarbetet.

6 Slutsatser

En av de största utmaningarna för svensk polis har sedan många år varit att komma åt de personer som leder de kriminella gängen/organisationerna i den grova och organiserade brottsligheten. Parallelsamhällen har kunnat växa sig stora i vårt land. Polisen har på alla sätt försökt att komma dess medlemmar och ledare nära för att ertappa dem med sin brottslighet, som ofta består av grova våldsbrott, mord och narkotikabrott. På senare år har de även ägnat sig åt grova bedrägerier.

Det är snart 100 år sedan, som man löste polisens problematik med den grova organiserade brottsligheten i USA. Efter att på konventionell väg försökt lagföra en av landets allra största frontfigurer i den undre världen, Al Capone, för traditionella polisiära brott såsom mord och alkoholrelaterad brottslighet, kunde man till slut lagföra honom för skattebrott och döma honom till 11 års fängelse. Han kunde således inte begå brott under många år. Framgångskonceptet var att federala myndigheter tittade på all typ av brottslighet, som Al Capone och hans gelikar ägnade sig åt. Därefter bestämde man sig för att arbeta med/mot den typ av brottslighet där man trodde sig ha störst framgång i sin strävan att lagföra.

Liknande tankegångar har funnits i Sverige sedan ett tjugotal år. 1998 skrev Heléne Jarlsvik och Patrik Karpaty en rapport, "Ekonomisk brottslighet – ett framtida forskningsområde?" där de konstaterar att ekonomisk brottslighet utövas av och kommer ännu mer i framtiden att utövas av kriminella organisationer. De menar att man borde forska mer om denna brottslighet. Analytikern Annika Dejke förutspådde år 2002 att morgondagens samhälle kommer att präglas av bland annat den ekonomiska brottsligheten och inom teknikens område.

Regionalt i Västra Götaland skrevs 2004 ett förslag till projektdirektiv om ett myndighetsgemensamt underrättelsecentrum. Detta startades upp 2006. Den svenska regeringen beslutade under hösten 2007 att tillsätta en expertgrupp, som skulle undersöka möjligheterna till ett nationellt samarbete mellan de

brottsbekämpande myndigheterna för att få bukt med den grova organiserade brottsligheten. Detta utredningsarbete resulterade i att de brottsbekämpande myndigheterna undertecknade en överenskommelse i början av 2009 och den 1 juli samma år inleddes den myndighetsgemensamma satsningen mot den grova och organiserade brottsligheten.

Det tog 79 år innan man i Sverige kunde se och lagstifta om det man i USA konstaterat år 1930. Det tog 10 år från att forskarna Jarlsvik och Karpaty ”flaggade” för att den ekonomiska brottsligheten skulle få ordentligt fotfäste i den kriminella världen tills regeringen beslutade att man skulle arbeta gemensamt mot denna brottslighet i de brottsbekämpande myndigheterna. I dagens samhälle – när allt går mycket fort med olika tekniska lösningar – är det ytterst viktigt att beslutsfattarna på ett mer adekvat sätt tar till sig de olika omvärldsanalyser, som presenterar olika nya brottsfenomen och sedan så snabbt som möjligt åtgärdar de problem som belysts genom lagstiftning. De kriminella organisationer, som idag står för mycket grov våldsbrottslighet i vårt samhälle, ägnar sig också åt mycket grov ekonomisk brottslighet sedan många år. Denna brottslighet är redan etablerad.

Innehållet i det beslut som regeringen tog 2008, visade sig inte vara nog. Så gott som samtliga myndigheter behövdes i denna kamp. Så sent som 2017 anslöts de senaste nio myndigheterna till satsningen. Detta var tio år efter att justitieministern beslutat att tillsätta en expertgrupp, som skulle undersöka möjligheterna till ett nationellt samarbete och åtta år efter uppstarten av detta arbete. Det tar tid att implementera ett nytt arbetssätt när så många myndigheter är inblandade.

Frågan är om kanske ännu fler myndigheter och organisationer skulle anslutas till denna kamp mot den organiserade brottsligheten. Jag anser, att hela samhället har ett ansvar för att de brottsförebyggande arbetet. Men samordningen av detta är ett utmanande arbete, som kräver en stor personalresurs fördelat på myndigheter, organisationer och företag.

Genom de intervjuer jag gjorde med handläggare vid Skatteverket och Polisen framkom att de tycker att det underrättelsemässiga samarbetet över myndighetsgränserna överlag fungerar mycket bra. Intervjupersonerna kunde inte

se några hinder i samarbetet. De tyckte också att den sekretessbrytande lagstiftningen var tillräcklig för ett friktionsfritt samarbete. Dock saknas kompatibla databaser för digitalt informationsbyte. Det hade underlättat att ha myndigheternas underrättelseregister i samma system.

Man har i region Syd haft stor framgång i det myndighetsgemensamma arbetet. År 2017 kunde myndigheterna gemensamt se till så att närmare 128 miljoner kronor tagits ifrån utövarna av organiserad brottslighet och återbördats till samhället i övrigt. Av den summan stod Skatteverket för nästan 26 miljoner kronor samtidigt som Polisen såg till så att domstolarna kunde döma till sammanlagt ca 13 års näringsförbud.

I denna uppsats har jag försökt att genomlys hela processen, både vertikalt och horisontalt. Jag kan se att för att myndighetssamverkan ska bli optimal måste myndigheterna ha förtroende för varandra och sträva åt samma håll samt ständigt vara på jakt efter nya infallsvinklar. Jag har under arbetets gång förstått att det är viktigt att inte stanna här utan att fortsätta utveckla myndigheternas samverkan. Dessutom är ett utökat samarbete med Brottsförebyggande rådet viktigt med tanke på att tillvarata deras forskningsbaserade kunskaper. Viktigt är att underrättelseverksamheten inom respektive myndighet utvecklas hela tiden. Utvecklingen genom olika nätverk mellan myndigheterna måste också underhållas och utbildningsinsatser måste ske fortlöpande mellan myndigheterna.

En personlig reflektion är att det hela tiden borde produceras effektiva lagar som speglar statens absoluta toleransnivå samt att ligga på framkant för att täppa till olika kryphål i lagstiftningarna som dyker upp i samband med att de kriminella hittar nya infallsvinklar för sin brottsliga verksamhet. Dessa personers kriminella hållning och hänsynshet slår mot hela samhället och kan på sikt äventyra landets välfärd.

Svaren på frågorna i min problemformulering är att det finns ett samarbete mellan Skatteverket och Polismyndigheten. Detta startade under reglerade former under 2009 efter beslut av regeringen. De handläggare, som arbetar i denna myndighetssamverkan i region Syd, tycker att samarbetet fungerar väl.

Ytterligare en personlig reflektion är att den myndighetssamverkan, som funnits i Sverige de senaste nio åren har fört en ganska anonym tillvaro. Samverkan har säkert delgivits media alldeles i samband med att beslutet togs men sedan dess har det varit ganska tyst om vilka framgångar och resultat samverkan gett. Intressant hade det varit om man efterhand spred information om arbetet dels i ett preventivt syfte (proaktivt för att förhindra att brott begås) och dels för att sprida lite goodwill kring denna myndighetsgemensamma verksamhet.

7 Källförteckning

Allison, Graham T., 1971, Essence of decision, printed in the United States of America

Brottsförebyggande rådet, 2014, Gå på pengarna. Rapport 2014:10

Dejke, Annika, 2002, Omvärldsanalys – samhällstrender och brottspåverkan. Rapport, Polismyndigheten i Skåne ALM-492-11449

Hartman, Jan, 1998, 2004, Vetenskapligt tänkande, Lund, Studentlitteratur AB

Höjer, Henrik, 2009, Al Capone - Gangstern och den amerikanska drömmen. Falun, Albert Bonniers förlag

Jarlsvik, Heléne och Karpaty, Patrik, 1998, Ekonomisk brottslighet – ett framtida forskningsområde? Underlagsrapport, Försvarets forskningsanstalt, FOA-R—98-00-887-180—SE

Johansson, Anna, 2005, Narrativ teori och metod, 2005, Lund, Studentlitteratur AB

Justitiedepartementet, 2008. Regeringsbeslut Ju2008/5776/PO

Kvale, Steinar och Brinkmann, Svend, 2012, Det kvalitative forskningsintervju, Oslo, Gyldendal Akademiska

Persson, Gudrun, 2013, Fusion Centres – lessons learned, Stockholm, Swedish National Defence College and the author

Peters, B. Guy, 2010, The politics of bureaucracy, USA, Routledge

Polismyndigheten, Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2016. A478.603/2016

Polismyndigheten, Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017. A578.215/2017

Polismyndigheten, Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten 2017. Slutredovisning, Ju2015/09350/PO

Polismyndigheten, Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet 2018-2019, 2017. Rapport A495.196/2017

Polismyndigheten, region Syd, 2018, Myndighetsgemensamt arbete mot grov- och organiserad brottslighet, Sammanställning

Qvarnström, Per, Skatteverket, samtal 2018

Regeringen, Nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten, 2008. Ds 2008:38

Rikspolisstyrelsen, 1994, Kriminalunderrättelseverksamhet. RPS Rapport 1994:5, D.nr: POB-400-3174/94

Statens offentliga utredningar, 2012, En sammanhållen svensk polis. Betänkande, SOU 2012:13